

VAD ÄR EN KÄLLA?

Det eller den du hämtar upplysningar ifrån är en källa. Det kan vara en text eller ett föremål, en melodi eller en bild - men också en person, t.ex. din mormor som berättar om sin barndom. Man brukar därför säga att en källa är *skriftlig*, *materiell* eller *muntlig*.

OBS: En del källor är originalkällor, medan andra källor har förts vidare av en eller flera personer, så kallade *berättande källor*. Lite som i leken "trasiga telefonen" kan en källas innebörd förändras om den går genom många munnar, eller tolkas på flera olika sätt.

VAD KAN EN KÄLLA BERÄTTA?

En källa kan berätta om **den tid som gått**. Vad hände? Hur såg det ut? Hur lät det?

En källa kan också berätta om **i dag**. Vem är det som berättar det här? Kan jag tro på att det är sant?

En källa kan berätta olika saker, beroende på vad du frågar.

VAD ÄR KÄLLKRITIK?

- Genom källkritiken undersöker du om en källa är trovärdig. Kontrollera varifrån informationen kommer, oavsett om du rör dig på internet eller i arkivet. Försök hitta originalkällan. I bland går det inte att avgöra vad som är sant eller falskt och då får man ta till en egen tolkning, dvs. det man tror att är sant.
- Titta på hur din källa ser ut. Varifrån och från vilken tid kommer källan?
- Kolla alltid vem som står bakom innehållet på webbsidan du använder. Vem som helst kan ha lagt dit det.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT VARA KÄLLKRITISK?

- För att få pålitlig kunskap.
- För att förstå att det inte bara finns *en* självklar historia eller sanning, den skapas av många pusselbitar och tolkningar.
- För att du varje dag får en enorm mängd information via Tv:n, dagstidningen och internet. Vi behöver alla kunna styra rätt bland den här informationen och inte tro på allt vi ser.

VAD ÄR EN KÄLLHÄNVISNING?

- En källhänvisning visar var informationen hittats, vem som står bakom den och när den skapats. Skriv ner varifrån informationen kommer. Enbart "Google" räcker inte.
- En källhänvisning fungerar som ett hjälpmedel för andra som vill kunna granska informationen och ta reda på mer.
- Källhänvisningar hittas oftast längst nere på sidan eller i slutet av en uppsats, artikel eller bok och görs upp i alfabetisk ordning.

Här hittade vi information om källor och källkritik

Litteratur:

Sjögren, Eva, Lundström Catarina, *Historia på riktigt! – arkivpedagogik i praktiken* (Lund 2004).

Villstrand, Nils Erik, 'Källkritik – en nyckel till det förslutna' (s.a., s.l.)

<http://www.abo.fi/institution/media/7614/villstrandkallkritikennyckeltilldetforsloutna.pdf> [11.9.2013]

Elektroniska källor:

'Källor och källkritik', *Historieboken / historiens spegels webbsida*

<https://www.studentlitteratur.se/o.o.i.s/1194?breakcache=849774368>
[26.9.2013]

Webbresursen Infokoll

<http://infokoll.se/> [26.9.2013]

Kolla Källan, Skolverkets webbsida

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/kollakallan>
[26.9.2013]

Temapaket: Källkritik, Nationalencyklopedins webbsida

<http://www.ne.se/static/openschool/kallkritik.jsp> [16.9.2013]

'Källkritik', *Skolbiblioteket JB Gymnasiet i Halmstads webbsida*

<http://skolbiblioteket.jbhalmstad.se/wp/?p=772> [11.9.2013]

Stockholmskällan, Stockholms stads utbildningsförvaltning m.fl.

<http://www.stockholmskallan.se/> [25.9.2013]

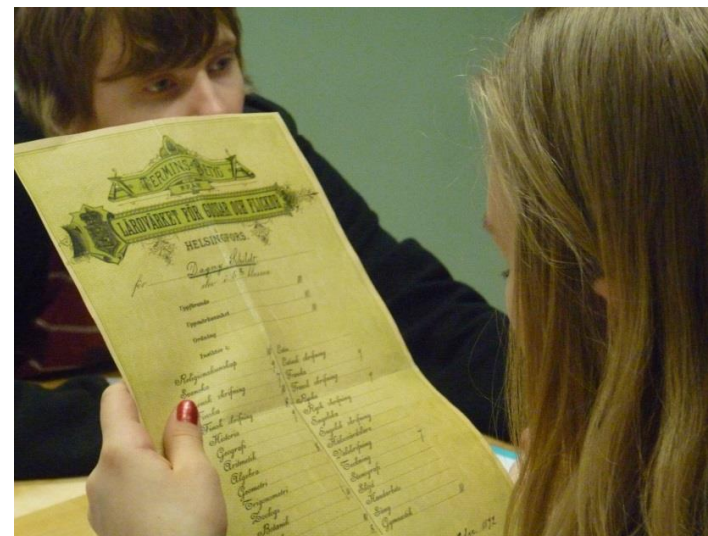
I tid och rum- En resa i historien: Tidsresan, Värmlands Arkivcentrums webbsida

<http://www.tidsresan.se/Kallor.html> [25.11.2013]

Edu.fi, Utbildningsstyrelsens webbsida

<http://www.edu.fi/sok?searchtext=k%C3%A4llkritik> [16.9.2013]

NÅGRA ORD OM KÄLLKRITIK

Kontaktinformation

Nelly Laitinen, tfn 09-618 77 335, nelly.laitinen@sls.fi
Marie Lönnblad, tfn 06-319 5601, marie.lonnblad@sls.fi

www.sls.fi/skolan